



รายงาน

คณะอนุกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ

เอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่ (รธน) ๗๗๙/๒๕๕๘



เลขที่	๑๐๐๕๕/๒๕๕๘
วันที่	๑๑ ส. ๓ ๕๘
เวลา	๑๕.๓๕ น

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานคณะกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การปฏิรูปประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.

พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการ ฯ

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘
ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกย่องรัฐธรรมนุญของ
คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๗ วรรคห้า เพื่อศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การปฏิรูปประเทศ และเสนอคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญเพื่อพิจารณาต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย

บัดนี้ คณะอนุกรรมการ ฯ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว และได้นำเสนอต่อคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้วในคราวประชุม
คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อูวรรณโณ)

ประธานกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๒๖๒

ด่วนที่สุด

ที่ (รธน) ๗๗๓/๒๕๕๘

ฝ่ายเลขานุการฯ กมธ.ยกร่างรัฐธรรมนูญ

รับที่ 460 / 58

วันที่ 11 / สค / 58

เวลา 13.00



กลุ่มงานประธานรัฐสภา
เลขรับ ๕๑๑ / ๒๕๕๘
วันที่ ๑ ส.ค. ๒๕๕๘ เวลา ๑๕.๑๕ น.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะอนุกรรมาธิการศึกษาเตรียมการ
จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ~~เอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ~~

เรียน ประธานกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ

อ้างถึง ประกาศคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาเตรียมการจัดทำ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ปฏิรูปประเทศ พ.ศ.

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ เรื่อง ตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาเตรียมการ
จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ในคราว
ประชุมคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒๐ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งที่ประชุมได้
พิจารณาแล้วเห็นควรให้มีการตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภา
ปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๗ วรรคห้า ตั้งคณะอนุกรรมาธิการฯ เพื่อศึกษาเตรียมการจัดทำร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศเสนอคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อ
ให้ความเห็นชอบ ประกอบด้วย

- ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
- ศาสตราจารย์กระแสด ชนะวงศ์
- นายมานิจ สุขสมจิตร
- ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ
- รองศาสตราจารย์วีรวัฒน์ จินตกานนท์
- นายปรีชา วัชรภักย์
- ศาสตราจารย์พิเศษประสพสุข บุญเดช
- นายจรูญ อินทจาร
- ๑. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์
- ๒. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ
- ๓. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา
- ๔. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล
- ๕. นายประชา เตรัตน
- ๖. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
- ๗. นางฉวีลวดดี บุรีกุล
- ๘. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ

- ประธานที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ
- ประธานอนุกรรมาธิการ
- รองประธานอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
- รองประธานอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
- รองประธานอนุกรรมาธิการ คนที่สาม
- อนุกรรมาธิการ
- อนุกรรมาธิการ
- อนุกรรมาธิการ
- อนุกรรมาธิการ

รายงานของคณะกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ในคราวประชุมคณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒๐ เมื่อวันที่อังคารที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาแล้วเห็นควรให้มีการตั้งคณะกรรมการการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ จึงอาศัยอำนาจตามข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกย่องรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๗ วรรคห้า ตั้งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อวรรณโณ	ประธานที่ปรึกษาอนุกรรมการ
ศาสตราจารย์กระแส ชนะวงศ์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
นายมานิจ สุขสมจิตร	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
ศาสตราจารย์สุจิต บุญบงการ	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
รองศาสตราจารย์นริวรรณ จินตกานนท์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
นายปรีชา วัชรภักย์	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
ศาสตราจารย์พิเศษประสพสุข บุญเดช	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
นายจรูญ อินทจาร	ที่ปรึกษาอนุกรรมการ
๑. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สาม
๕. นายประชา เดรัตน์	อนุกรรมการ
๖. นางสาวสุภัทรา นาคะผิว	อนุกรรมการ
๗. นางถวิลวดี บุรีกุล	อนุกรรมการ
๘. พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	อนุกรรมการ
๙. นางเบญจวรรณ สร้างนิต	อนุกรรมการ
๑๐. นายวรรณชัย บุญบำรุง	อนุกรรมการ
๑๑. ศาสตราจารย์อุดม ทุมไธสิต	อนุกรรมการ
๑๒. นายอมรวิชัย นาคทรพร	อนุกรรมการ
๑๓. นายธวัชชัย ยงกิตติกุล	อนุกรรมการ

๑๔. นายไพบุลย์ นลินทรางกูร	อนุกรรมการ
๑๕. นายศุภจิต นาคทรพรพ	อนุกรรมการ
๑๖. นายประเสริฐ ศัลย์วิวรรณ	อนุกรรมการ
๑๗. นายสยามพร ลิมไทย	อนุกรรมการ
๑๘. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๙. นายพลเดช ปิ่นประทีป	อนุกรรมการ
๒๐. นายสรณะ เทพเนาว์	อนุกรรมการ
๒๑. นายวสันต์ ภัยหลิกสี	อนุกรรมการ
๒๒. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	อนุกรรมการ
๒๓. พลเอก จิระ โคมทพงศ์	อนุกรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชัชชาติ เทพรานนท์	อนุกรรมการ
๒๕. นายวิทยา กุลสมบูรณ์	อนุกรรมการ
๒๖. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	เลขานุการอนุกรรมการ
๒๗. นางชิ้นสมน นิวาหงษ์	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ
๒๘. นางสาวินา พลพิชัย	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ เสนอคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ความเห็นชอบ
- ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย

อนึ่ง ที่ประชุมคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติยกเว้นข้อบังคับเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๔ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้องค์ประชุมทั้งในการประชุมและการลงมติให้ใช้องค์ประชุมหนึ่งในสาม แต่การลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศของคณะอนุกรรมการ ให้ใช้องค์ประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของอนุกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

บัดนี้คณะอนุกรรมการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ปราบกฏผลการดำเนินการดังนี้

- คณะอนุกรรมการ ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๑๐ ครั้ง ดังนี้

- ๑) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา ๓
- ๒) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันพุธที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๑๐๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๓
- ๓) ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันพุธที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๑๐๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๓
- ๔) ครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา ๓
- ๕) ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓
- ๖) ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓
- ๗) ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓
- ๘) ครั้งที่ ๘/๒๕๕๘ เมื่อวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา ๓
- ๙) ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒
- ๑๐) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๘ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗ อาคารรัฐสภา ๓

๒. การกำหนดแนวทางการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศไทย

ในการประชุมคณะอนุกรรมการครั้งแรก เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้กำหนดแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศไทย เป็น ๔ ประการ โดยจัดทำตัวอย่างเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศไทย พ.ศ. ประกอบด้วยสาระการปฏิรูป ๑๗ ด้าน ที่คณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ๑๘ คณะได้ใช้เวลาประมาณ ๕-๖ เดือนที่ผ่านมา ทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ นำมาพิจารณาทบทวนปรับปรุงแก้ไขซึ่งมีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงและสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ที่ประชุมได้เพิ่มสาระการปฏิรูป โดยแยกออกมาให้ชัดเจนอีกสามด้านคือ ปฏิรูปสื่อ ปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภค และปฏิรูปขจัดคอร์รัปชัน

ประการที่สอง มอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ๑๘ คณะ พิจารณาเป้าหมายและสาระการปฏิรูปของแต่ละด้าน ที่จำเป็นต้องบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สังคมมีความเชื่อมั่นว่าจะมีการปฏิรูปในอนาคต ประการที่สาม ที่ประชุมเห็นว่าให้นำเอาแผนและขั้นตอนการปฏิรูป ที่ผ่านความเห็นชอบของสภาปฏิรูปแห่งชาตินำไปบัญญัติไว้ในเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. เพื่อให้มีการนำแผนฯ ไปปฏิบัติให้เกิดผลต่อไป ประการสุดท้าย สภาปฏิรูปแห่งชาติจะมีเวลาในการพิจารณาเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. หลังจากทีคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ส่งมอบร่างรัฐธรรมนูญพร้อมกับเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ก่อนที่สภาปฏิรูปฯ จะพิจารณารับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

๓. กระบวนการพิจารณา

ในการดำเนินการศึกษาเตรียมการจัดทำเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ทั้ง ๑๘ คณะซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นการเฉพาะทาง เพื่อให้การปฏิรูปประเทศชาติเป็นไปอย่างเรียบร้อย สมบูรณ์ครบถ้วน และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของประเทศชาติให้เกิดแนวทางอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจากการดำเนินการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ได้มีเค้าโครงของการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ดังนี้

ลักษณะ ๑ ข้อความเบื้องต้น

ลักษณะ ๒ การปฏิรูปประเทศ

หมวด ๑ การเมืองการปกครองและกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๑ การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านการบริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ ๔ การปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ส่วนที่ ๕ การปฏิรูปด้านการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

หมวด ๒ สังคมและวัฒนธรรม

ส่วนที่ ๑ การปฏิรูปด้านการศึกษา

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านสาธารณสุข

ส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านสังคม

ส่วนที่ ๔ การปฏิรูปด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

ส่วนที่ ๕ การปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

ส่วนที่ ๖ การปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนที่ ๗ การปฏิรูปด้านแรงงาน

ส่วนที่ ๘ การปฏิรูปด้านการกีฬา

หมวด ๓ เศรษฐกิจ

ส่วนที่ ๑ การปฏิรูปด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านการจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านวินัยและเสถียรภาพการเงินการคลังของประเทศ

หมวด ๔ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ส่วนที่ ๑ การปฏิรูปด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการผังเมือง

ส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านพลังงาน

ส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ลักษณะ ๓ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูป และการปรองดองแห่งชาติ

บทเฉพาะกาล

๔. คณะอนุกรรมการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ได้เสนอเอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. มาพร้อมทั้งรายงานนี้ด้วยแล้ว

ชอลัน

(นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์)

ประธานอนุกรรมการ

เอกสารประกอบการศึกษาเตรียมการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูป
ประเทศ พ.ศ. (ณ วันที่ ๗ ส.ค. ๒๕๕๘)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ

เหตุผล

รัฐธรรมนูญโดยที่มาตรา ... ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มี
การปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ โดยกำหนดกลไกที่จำเป็นในการปฏิรูปเพื่อให้มีความเป็นเอกภาพ
มีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง ยั่งยืน และเกิดประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนอย่างแท้จริง
ดังนั้น เพื่อให้การปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ มีแนวทางที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบ และมีการดำเนินการ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบนี้

ลักษณะ ๑
ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๕ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก่อให้เกิดความรับผิดชอบแก่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐที่ต้องจัดให้มีการปฏิรูปตามแนวทางและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖ การปฏิรูปประเทศที่ต้องจัดให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การปฏิรูปด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๒ แต่หากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการปฏิรูปในด้านอื่นอีก ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบและตราเป็นพระราชกฤษฎีกาต่อไป

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดในมาตรา ๖ และลักษณะ ๒ รวมทั้งนำแผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติตลอดจนแผนงานและยุทธศาสตร์การปฏิรูปของทุกภาคส่วนมาบูรณาการเพื่อให้สามารถลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมได้อย่างแท้จริงและต่อเนื่อง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติจะกำหนดให้มีคณะกรรมการหรือกลไกใดๆ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติก็ได้

มาตรา ๘ เมื่อครบกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติพิจารณาทบทวนว่าสมควรยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ลักษณะ ๒
การปฏิรูปประเทศ

หมวด ๑

การเมืองการปกครองและกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ ๑

การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

มาตรา ๙ ให้มีการปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิรูปกระบวนการร่างกฎหมายให้กฎหมายมีความชัดเจน ทันสมัย ไม่ซ้ำซ้อน ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายและกฎได้โดยง่าย ให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายและกฎในเรื่องต่างๆ ไว้อย่างครบถ้วนและทันสมัยขึ้นเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป รวมทั้งจัดทำกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๒) ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในเรื่ององค์ประกอบอำนาจหน้าที่ กระบวนการในการพิจารณาร่างกฎหมาย และการนำเสนอความเห็นและร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา รวมทั้งการอื่นที่จำเป็น

(๓) ปรับปรุงหรือตรากฎหมายโดยกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายให้เหมาะสม และได้สัดส่วนกับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและคำนึงถึงการใช้มาตรการจูงใจมากกว่ามาตรการลงโทษ กำหนดเรื่องการออกใบอนุญาตที่มีลักษณะเป็นการผูกขาด ให้สัมปทาน หรือให้สิทธิในการประกอบกิจการ โดยให้ใช้วิธีประมูลโดยเปิดเผยเป็นหลัก เว้นแต่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่นได้โดยต้องประกาศเหตุผลให้ทราบเป็นการทั่วไป ใบอนุญาตใดที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้แล้วโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง และให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจออกใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ความจำเป็นของการมีใบอนุญาตนั้นต่อรัฐสภาทุกห้าปี

(๔) กำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม จูงใจ ตรวจสอบ และติดตามการบังคับใช้กฎหมาย เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมาย จัดทำคำอธิบายเจตนารมณ์ของกฎหมาย และคู่มือสำหรับประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย กำหนดกลไกและมาตรการการจัดการศึกษาอบรมเพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีค่านิยมและวัฒนธรรมในการเคารพกฎหมาย ยกย่องผู้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตรงไปตรงมา และลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งละเลยไม่บังคับใช้กฎหมาย

ให้เกิดประสิทธิผลอย่างจริงจัง

(๕) เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย และผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาสได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี ให้ตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี โดยบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง จัดหาทนายความที่มีความสามารถทางคดีอย่างแท้จริงเพื่อดำเนินคดีทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง ให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส ผู้พิพากษาหรือตุลาการมีบทบาทเชิงรุกในการค้นหาข้อเท็จจริงของคดี รวมทั้งจัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีขึ้นเพื่อการดังกล่าว โดยสนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย รวมทั้งให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะตามที่พนักงานอัยการเห็นสมควร

(๖) ปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งการระงับข้อพิพาทระหว่างประชาชนโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนหรือการประนีประนอมข้อพิพาทระดับชุมชน โดยให้มีการบูรณาการเกี่ยวกับกลไกและกระบวนการในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

(๗) ปฏิรูปองค์กรและกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง โดยปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน

(๘) เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมที่มีมาตรฐานเดียวกัน โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง มีประสิทธิภาพ เสียค่าใช้จ่ายน้อย และเป็นการประหยัดต่องบประมาณของรัฐ ให้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในเรื่ององค์ประกอบอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อเกิดความร่วมมือในการประสานงานระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรม มีกลไกและมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการบริหารงานยุติธรรม รวมทั้งปฏิรูประบบและกลไกเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมให้มีการบูรณาการร่วมกัน

(๙) ปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยโอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีใช้ภารกิจหลักของตำรวจไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองในกระบวนการยุติธรรม กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการแต่งตั้งหรือย้ายข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม กระจายอำนาจการบริหารงานตำรวจไปสู่ระดับจังหวัดและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจ ปรับปรุงระบบงานสอบสวนให้มีความเป็นอิสระ ให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานอย่างจริงจังเพื่อพิสูจน์ความจริง และให้พนักงานอัยการมีอำนาจสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนในคดีอาญาที่สำคัญ ให้พนักงานของรัฐที่มีฐานะเจ้าพนักงานรับผิดชอบกฎหมายใด มีอำนาจสอบสวนความผิดนั้น ปรับปรุงระบบงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มีความเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีระบบบริหาร

งานบุคคลที่ยึดหลักความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง และจัดสรรและกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณให้แก่หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ให้เพียงพอและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ให้ตรากฎหมายและจัดให้มีกลไกที่จำเป็นสำหรับการปฏิรูปโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของตำรวจ

(๑๐) ปฏิรูปการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยปฏิรูปด้วยนโยบายของรัฐ การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และการแก้ไขปัญหากับผู้ค้ายาเสพติด รวมทั้งทบทวนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีบทสันนิษฐานเด็ดขาด

(๑๑) ให้มีกลไกในการบังคับคดีทางแพ่งที่มีประสิทธิภาพในสังกัดศาลยุติธรรม ทำหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลยุติธรรมตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้มีการปฏิรูปกระบวนการบังคับโทษทางอาญา รวมทั้งให้มีมาตรการและกลไกในการบังคับคดีปกครองที่มีประสิทธิภาพตามคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองด้วย

ส่วนที่ ๒

การปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๑๐ ให้มีการปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งบูรณาการภารกิจและบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐให้มีธรรมาภิบาล และลดความซ้ำซ้อนตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) การบริหารราชการแผ่นดินและการจัดสรรงบประมาณต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนพัฒนาของชาติด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) กำหนดขอบเขตภารกิจอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน ในลักษณะกลุ่มภารกิจและกลุ่มจังหวัดให้ชัดเจนและสัมพันธ์กันแบบบูรณาการ โดยยึดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(๓) สร้างระบบและกลไกในการบริหารราชการแผ่นดินโดยเน้นการให้บริการ การให้บริการร่วม และการเชื่อมโยงการบริหารงานภาครัฐผ่านระบบสารสนเทศที่ตั้งอยู่บนโครงสร้างพื้นฐานเดียวกันและสามารถเชื่อมโยงกันได้

(๔) ทบทวนภารกิจและบริการสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำอยู่เพื่อลดและขจัดความซ้ำซ้อนระหว่างกัน ในลักษณะที่มีความคล่องตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและการยุบเลิก ภารกิจและบริการสาธารณะใดที่อาจให้องค์การพัฒนาภาคเอกชน องค์กรธุรกิจเอกชน องค์กรบริหารท้องถิ่น หรือภาคส่วนอื่นจัดทำได้โดยมีคุณภาพและมาตรฐานที่ไม่ต่ำกว่าที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐและมีราคาที่ไม่สูงเกินสมควร หน่วยงานของรัฐต้องยุติการดำเนินการและถ่ายโอนภารกิจและบริการนั้น

ให้องค์การพัฒนาภาคเอกชน องค์การธุรกิจเอกชน องค์การบริหารท้องถิ่น หรือภาคส่วนอื่น เป็นผู้ดำเนินการ

(๕) จัดทำงบประมาณตามพื้นที่คู่ขนานกับงบประมาณตามภารกิจ โดยเน้นการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและติดตามผลการจัดสรรงบประมาณที่ลงมาสู่พื้นที่ มีการเปิดเผยข้อมูลงบประมาณเพื่อความโปร่งใส และเป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

(๖) วางระบบ กลไก และเครื่องมือเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และปรับวัฒนธรรมการบริหารในพื้นที่ ทั้งระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) ให้มีกฎหมายและกลไกเพื่อกำหนดมาตรฐานค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้เป็นธรรม ไม่เหลื่อมล้ำ สามารถดึงดูดคนดีและคนเก่งเข้าสู่ระบบราชการ

(๘) ให้มีกลไกและกระบวนการพัฒนาการบริหารราชการแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล

ส่วนที่ ๓

การปฏิรูปด้านการบริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๑ ให้มีการปฏิรูปด้านการบริหารท้องถิ่นเพื่อให้มีการกระจายอำนาจอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ตรากฎหมายจัดตั้งท้องถิ่นรูปแบบพิเศษและจัดให้มีกลไกที่จำเป็นสำหรับการจัดตั้งองค์การบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ และดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขนาดใหญ่เต็มพื้นที่จังหวัดขึ้นในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมโดยเร็ว

(๒) ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารท้องถิ่นแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้แทนจากส่วนราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางบริหารและสนับสนุนกิจการท้องถิ่นของชาติให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูง โดยให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการบริหารท้องถิ่นแห่งชาติรับผิดชอบงานธุรการและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) ให้มีกฎหมายว่าด้วยแผนการกระจายอำนาจและแผนพัฒนาบริการท้องถิ่น โดยดำเนินการจำแนกภารกิจที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ท้องถิ่น และภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้องค์การบริหารท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดวงเงินงบประมาณที่จะถ่ายโอน

ลงไปยังพื้นที่ให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แล้วเสร็จภายในสิบปี นับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยในการถ่ายโอนภารกิจและการพัฒนาบริการท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงมาตรฐาน หลักเกณฑ์ ตลอดจนความเหมาะสมของท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ ในการจัดทำบริการและพัฒนาบริการท้องถิ่น ให้ยึดหลักความจำเป็นของประชาชนแต่ละท้องถิ่น เป็นสำคัญ

(๔) ให้มีการพัฒนาสมรรถนะของท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยให้พิจารณาถึงจำนวน ท้องถิ่น ขนาด เขตพื้นที่ งบประมาณ บุคลากร วิธีจัดทำบริการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ของงานและประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับเป็นที่ตั้ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๕) จัดให้มีการปรับปรุงระบบกำกับดูแลและระบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระของท้องถิ่น ธรรมชาติ และความเป็นเจ้าของ ของประชาชนในท้องถิ่น ในส่วนของการกำกับดูแลให้เน้นการกำกับภายหลังการปฏิบัติงานและ ยึดหลักประสิทธิภาพของงาน ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๖) กำหนดภาษีท้องถิ่น แหล่งรายได้ ความเป็นอิสระในการจัดหารายได้ของท้องถิ่น รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรบริหารท้องถิ่นในการบริหารและกรฟังกองเอง ทางด้านการคลัง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๗) ให้มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรบริหารท้องถิ่นที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง รวมทั้งให้บุคลากรขององค์กรบริหารท้องถิ่นมีสถานะเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นหรือลูกจ้าง สามารถย้ายโอนเปลี่ยนสังกัดระหว่างองค์กรบริหารท้องถิ่นรูปแบบต่างกันได้ มีองค์กรกลาง บริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารท้องถิ่นทุกรูปแบบเป็นองค์กรเดียว มีการกำหนดมาตรฐาน การบริหารงานบุคคล มีคณะกรรมการพิทักษ์คุณธรรม และมีคณะกรรมการดำเนินการ แต่งตั้งข้าราชการท้องถิ่นโดยระบบคุณธรรมในแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๘) ให้มีการจัดตั้งกองทุนเงินเดือนและสวัสดิการสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น และลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๙) ให้มีสถาบันการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถท้องถิ่น โดยให้มี งบประมาณในการนี้อย่างน้อย ร้อยละ ๐.๒ ของงบประมาณท้องถิ่นโดยรวมทั่วประเทศ และให้มีการบริหารการวิจัยในรูปแบบคณะกรรมการวิจัยเพื่อพัฒนา

ส่วนที่ ๔

การปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา ๑๒ ให้มีการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล สร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และให้กลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเป็นอิสระ โดยมีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเสนอให้แก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วแต่กรณี

(๒) ให้มีกฎหมายและกลไกในการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(ก) ดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้โดยง่าย โดยเฉพาะการจัดให้มีกองทุนสนับสนุนภาคพลเมือง ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นกองทุนภาคประชาสังคมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนช่วยเป็นหูเป็นตาและช่วยกันรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมไม่ให้เกิดทุจริตหรือโกงกิน

(ข) ปลุกฝังจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ผ่านระบบการศึกษา การอบรม การรณรงค์ และกระบวนการสมาชิกคุณธรรม หรือวิธีการอื่นใด แล้วแต่กรณี รวมถึงการใช้สื่อสารมวลชนรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดี ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(ค) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยการบัญญัติ แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย รวมถึงปรับปรุงพัฒนากลไก และมาตรการอันเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี โดยเฉพาะการตรากฎหมายป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการตรากฎหมายหรือกำหนดกลไกเพื่อปกป้องผู้ให้ข้อมูลโดยบริสุทธิ์ใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทุจริตประพฤติมิชอบมิให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหมิ่นประมาทโดยมุ่งหวังกลั่นแกล้ง อันเนื่องมาจากการให้ข้อมูลนั้น

(ง) พัฒนาระบบคุณธรรมในกระบวนการบริหารงานบุคคล เพื่อแก้ปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรหน่วยงานของรัฐโดยไม่ยึดหลักความสามารถ ความเหมาะสมและขาดคุณธรรมจริยธรรม

(จ) กำหนดมาตรการให้หน่วยงานของรัฐที่มีพันธกิจในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ มีหลักประกันที่จะได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงาน อย่างเพียงพอ

ส่วนที่ ๕

การปฏิรูปด้านการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

มาตรา ๑๓ ให้มีการปฏิรูปด้านการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมือง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ปรากฏกฎหมายเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านพลเมืองศึกษา เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้านพลเมืองศึกษาให้เกิดความเป็นเอกภาพและบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมไทย

(๒) ปรากฏกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างสร้างสรรค์ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยจัดให้มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ทิศทาง และกลไกในการขับเคลื่อน

(๓) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการและกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

หมวด ๒

สังคมและวัฒนธรรม

ส่วนที่ ๑

การปฏิรูปด้านการศึกษา

มาตรา ๑๔ ให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีความรู้ความสามารถ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) กระจายอำนาจการจัดการศึกษาโดยลดบทบาทของรัฐจากการเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นผู้จัดให้มีการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งกำกับนโยบาย แผน มาตรฐาน และติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้พื้นที่และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการศึกษา ได้อย่างมีอิสระ มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาทางเลือก โดยให้ออกชน ชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่น และภาคส่วนอื่นๆ มีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการ ปฏิรูปการศึกษาอย่างเหมาะสม

(๒) ปฏิรูประบบการจัดสรรทุนเพื่อการศึกษาใหม่ โดยเปลี่ยนจากการจัดสรรทุน ผ่านด้านอุปทานของการศึกษาเป็นหลักดังเช่นที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นการจัดสรรผ่านด้านอุปสงค์ เป็นหลัก โดยให้รัฐจัดสรรค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยตรงแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและพอเพียง ตามความจำเป็นและเหมาะสมของผู้เรียน สำหรับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษา ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เข้าเรียน

(๓) ปรับปรุงระบบการพัฒนาเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยยกระดับความรู้ให้กับ ครอบครัว ผู้เลี้ยงดู ให้มีสมรรถนะและสัมพันธภาพที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูเด็กเล็กก่อนวัยเรียน เพื่อให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ มีความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ทุกมิติทั้งด้านกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รวมทั้งการให้ความรู้แก่เยาวชนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

(๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี การวัดผล ประเมินผล และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในแต่ละระดับ

(๕) ปรับปรุงการอาชีวศึกษาไปสู่ระบบการผลิตและพัฒนาบุคลากรของภาคการผลิต ต่างๆ ที่มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพตรงกับตลาดงานและความจำเป็นของชาติ

(๖) ปรับปรุงระบบอุดมศึกษาให้การจัดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศ ควบคู่กับ การสร้างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศและเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาการเพื่อรับใช้ สังคมและเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาสร้างภาวะรับผิดชอบต่อ การวางแผนและการดำเนินการผลิตกำลังคนและการวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของ ภาคการผลิตของประเทศ โดยมีการวิจัย ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุง การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ

(๗) ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาใหม่โดยเปลี่ยนจากการใช้การจัดสรรทุน ผ่านด้านอุปทานเป็นหลัก เป็นการจัดสรรทุนผ่านด้านอุปสงค์เป็นหลัก โดยกระทำผ่านกองทุน เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบชำระคืนตามกำลังรายได้ของผู้กู้ (กรอ.) โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ

ของระบบการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

(๘) พัฒนาและปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้ทันสมัย โดยเน้นกระบวนการคิด การใช้เหตุผล และการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการเรียนรู้ทักษะชีวิตและทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารานุกรมทุกรูปแบบด้านการศึกษา ส่งเสริมและผลักดันการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่กับการศึกษาด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พหุวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพตนเอง และพลเมืองศึกษา เพื่อบ่มเพาะจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของคนไทยทุกระดับ รวมทั้งเพื่อให้รู้เท่าทันและสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมโลก เพื่อสร้างสังคมแห่งปัญญา

(๙) ปรับปรุงระบบการผลิตและระบบการพัฒนาครู ระบบบริหารงานบุคคลครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนระบบการประเมินครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องอาศัยผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ระบบการผลิตครูต้องเน้นคุณลักษณะและสมรรถนะที่มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษาและบริบทความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(๑๐) พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในวงการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีระบบตรวจสอบความถูกต้อง ความโปร่งใสของการบริหารและการจัดการศึกษา รวมถึงระบบความรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาทุกระดับ

(๑๑) ปรับระบบการทดสอบและประเมินผลการศึกษา ให้เป็นการทดสอบความสามารถในการเรียนรู้ ความถนัด และคุณลักษณะผู้เรียนที่ครบทุกมิติเพื่อพัฒนาผู้เรียนส่วนการประเมินคุณภาพสถานศึกษาให้เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาเป็นหลักสำคัญ

(๑๒) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาทั้งระดับชาติ ระดับพื้นที่ และระดับท้องถิ่น โดยเน้นการลดขนาดและจำนวนบุคลากรของหน่วยงานส่วนกลาง เพื่อกระจายบุคลากรที่มีคุณภาพไปยังระดับพื้นที่และสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพและเอื้ออำนวยให้การปฏิรูปการศึกษาและพัฒนามนุษย์บรรลุผล

(๑๓) ปรับปรุงสภาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อออกใบประกอบวิชาชีพ โดยไม่กระทบต่อเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นการปรับปรุงให้สภาวิชาชีพมีอำนาจเฉพาะในการออกใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยไม่กระทบต่อการอนุมัติหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา

(๑๔) ให้มีการจัดทำประมวลกฎหมายการศึกษา โดยมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วย

ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา และการให้ประชาชน ชุมชน องค์กรภาคเอกชน และองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการบริหารการศึกษา

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาตามมาตรานี้สามารถดำเนินการได้โดยรวดเร็วและต่อเนื่อง ให้มีคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติซึ่งอยู่ในกำกับของนายกรัฐมนตรีภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ทำหน้าที่ปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรอย่างรอบด้านตลอดชีวิต กำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ กลั่นกรองการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ การวางแผนปฏิรูปโครงสร้างและอัตรากำลังของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดให้มีการวิจัยระบบการศึกษารองรับการจัดทำนโยบายการศึกษาและการมีเครือข่ายสมัชชาการศึกษา เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรบริหารท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการกำกับดูแลและส่งเสริมการจัดการศึกษาในพื้นที่ของตน ตลอดจนจัดทำและปรับปรุงบรรดากฎหมายที่จำเป็นเพื่อขจัดปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการศึกษาของทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษา

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และกรดำเนินการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ และสำนักเลขาธิการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๒

การปฏิรูปด้านสาธารณสุข

มาตรา ๑๕ ให้มีการปฏิรูปด้านสาธารณสุขเพื่อให้มีการจัดระบบการดูแลสุขภาพให้ทั่วถึง มีมาตรฐาน และเป็นธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) เร่งพัฒนาระบบสุขภาพที่ให้ความสำคัญต่อการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ และการแพทย์แผนไทย ที่เน้นพื้นที่เป็นฐานและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคและภัยคุกคามต่อสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของสังคมไทย ทั้งนี้ โดยให้ชุมชนและองค์กรบริหารท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

(๒) ปฏิรูปการบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพรวมถึงการเงินการคลังของกองทุนสุขภาพให้มีลักษณะและมาตรฐานใกล้เคียงกัน มีประสิทธิภาพ ความเสมอภาคและเป็นธรรมเพียงพอและยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการอภิบาลระบบ

(๓) ปฏิรูปความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถมีข้อมูลพื้นฐานในการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว และชุมชน เพื่อเป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ

(๔) ให้มีการพัฒนากลไกการกำกับดูแลระบบสุขภาพและการให้บริการสุขภาพที่เป็นธรรม โดยให้มีราคาและค่าบริการที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อผู้รับบริการ

(๕) ปฏิรูประบบการผลิต การกระจาย และการธำรงรักษาบุคลากรด้านสุขภาพ ทั้งแผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทยไปสู่ชนบท โดยเพิ่มการส่งเสริมการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ผ่านระบบสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน และเร่งปฏิรูปให้เกิดความเป็นธรรมด้านค่าตอบแทนในวิชาชีพสาธารณสุข

(๖) ให้มีระบบและกลไกที่เป็นรูปธรรมที่สามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปการแพทย์แผนไทยอย่างต่อเนื่อง

(๗) ปฏิรูปกฎหมาย กฎ และกติกาในเรื่องต่างๆ ที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค ภัยคุกคามต่อสุขภาพ รวมทั้งผลักดันให้เกิดกฎหมายและนโยบายสาธารณะ เพื่อคุ้มครองปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ

ส่วนที่ ๓

การปฏิรูปด้านสังคม

มาตรา ๑๖ ให้มีการปฏิรูปด้านสังคมเพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมที่ทำถึงเพียงพอ และมีคุณภาพ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิรูปกฎหมาย กฎ และกติกาต่างๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีสิทธิที่จะดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและทุนชุมชนต่างๆ จัดระเบียบสังคมในชุมชน จัดทำบริการสาธารณะและจัดสวัสดิการให้แก่คนในชุมชน สามารถพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน สัมมาชีพชุมชน การทำให้เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็งและยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมความสามารถในการจัดการตนเองของชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรบริหารท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน และองค์กรเอกชน

(๒) ปฏิรูประบบสวัสดิการสังคม ทั้งด้านการให้บริการสังคม การประกันสังคม ทุกกลุ่มวัย การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม ที่มีความครอบคลุม เพียงพอ ยั่งยืน มีคุณภาพ เข้าถึงได้ และมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยให้จัดระบบสวัสดิการชุมชนที่เน้นครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน สร้างระบบส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาสังคม และผู้มีจิตอาสา ในการดำเนินการดังกล่าว ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจฐานราก และสัมมาชีพชุมชน พัฒนาระบบการคลังเพื่อสังคม โดยการปฏิรูประบบสลากเพื่อสังคม พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก คนชายขอบ เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ กีฬาและนันทนาการ กระบวนการยุติธรรม บริการทางสังคมทั่วไป

การออกแบบอาคาร พื้นที่สาธารณะ และระบบขนส่งมวลชน เพื่อการใช้งานของผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนทุกกลุ่มในสังคม และระบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ตลอดจนการจัดการภาวะฉุกเฉินและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบบูรณาการ ทั้งนี้ เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(๓) รัฐ หน่วยงานของรัฐ องค์กรบริหารท้องถิ่น และศาสนสถาน จัดให้มีพื้นที่สาธารณะเพื่อให้คนในชุมชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์ทางสังคม กิจกรรมนันทนาการและกีฬา

(๔) จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดให้มีระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชรา และการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน การปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม การปฏิรูประบบสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้มีหลักประกันด้านรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ระบบการดูแลระยะยาว และการใช้ทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและเครือข่ายที่เข้มแข็ง และจัดให้มีระบบ กลไก และกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพย์สิน รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้องค์กรและบุคลากรทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว ตลอดจนต้องมีการวางแผนระยะยาวด้านการขยายประชากรเพื่อลดภาวะการขาดแคลนแรงงานและผลกระทบต่อสังคมผู้สูงอายุในอนาคต

(๕) ส่งเสริมการเพิ่มจำนวนสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองและในองค์กรตรวจสอบทุกระดับ การรับตำแหน่งและความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานในทุกระดับทั้งของรัฐและเอกชน ตามหลักคุณธรรมและความสามารถ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และเพิ่มศักยภาพให้กับสตรีได้มีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายของรัฐและดำเนินการตามนโยบายนั้นอย่างมีคุณภาพ

(๖) จัดให้มีกฎหมายส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม และจัดตั้งกองทุนส่งเสริมภาคประชาสังคม เพื่อการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างสวัสดิการสังคม การพัฒนากลุ่มเฉพาะหรือผู้ด้อยโอกาส การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปสังคมและชุมชนขึ้นคณะหนึ่ง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีหน้าที่ศึกษาและจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะ และกฎหมายต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิรูปด้านสังคมและชุมชน รวมทั้งมีหน้าที่ติดตามกำกับ และสนับสนุนการปฏิรูปด้านสังคมให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง และมีกลไกการตรวจสอบการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการโดยปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ทั้งนี้ โดยมีองค์ประกอบ ที่มา และอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๔

การปฏิรูปด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

มาตรา ๑๗ ให้มีการปฏิรูปด้านศิลปวัฒนธรรมและศาสนาภายใต้หลักการมีส่วนร่วมในการวางแผนแม่บทและบริหารจัดการของประชาชน และหลักการรักษาคุณภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนให้มีสมาคมศิลปวัฒนธรรมระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งมาจากภาคประชาสังคม เพื่อปกป้อง พื้นฟู สืบสาน ส่งเสริม และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรม ตามความหลากหลายในแต่ละพื้นที่ โดยให้มีความเป็นอิสระและประสานงานกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ

(๒) จัดให้มีกองทุนทางวัฒนธรรมแห่งชาติเพื่อส่งเสริมประชาชนและชุมชนในการสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรม

(๓) องค์กรบริหารท้องถิ่นต้องสนับสนุนและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

(๔) นำหลักศาสนาไปดำเนินการเพื่อสร้างประโยชน์และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยการแปรทุนทางศาสนาและวัฒนธรรมไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ การขับเคลื่อนประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและวัฒนธรรมฮาลาล การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านศาสนาและวัฒนธรรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ส่งเสริมการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนาสู่ชีวิตประจำวัน โดยใช้กิจกรรมนอกห้องเรียนผ่านสื่อสารมวลชนสังคมออนไลน์ และอื่นๆ

(๖) ให้มีการส่งเสริมและเผยแพร่ศาสนธรรมผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสังคมไทย

(๗) ให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยสถาบันสร้างคุณภาพสังคมไทยด้วยศาสนธรรม

ส่วนที่ ๕

การปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๘ ให้มีการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อปกป้องประโยชน์และความเป็นธรรมของผู้บริโภคและเป็นเครื่องมือกระตุ้นผู้ประกอบการธุรกิจในการพัฒนาคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และบริการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของตนเองและของประเทศโดยรวม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ถือเป็นพระราชบัญญัติที่มีความจำเป็นเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ปฏิรูประบบ โครงสร้าง องค์กร และกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการบูรณาการการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบังคับใช้กฎหมาย ในการคุ้มครองผู้บริโภค

(๓) ตรากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการสินค้าไม่ปลอดภัยและการแจ้งเตือนภัย กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบเพื่อซ้ารุดบกพร่องในสินค้าใหม่ กฎหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) รวบรวมบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรง กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยสัญญาไม่เป็นธรรม และกฎหมายว่าด้วยอาหาร

(๕) จัดให้มีระบบฐานข้อมูลร่วมกันของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค และมาตรการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการแจ้งหรือเผยแพร่อย่างทั่วถึงเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสินค้าและบริการโดยเฉพาะข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าและบริการ

(๖) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีการรวมตัวกันพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค รวมทั้งให้องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ได้จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๖๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และองค์กรผู้บริโภคอื่น มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค

(๗) จัดให้มีกลไกหลักประกันด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าและบริการ ให้เป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร และจัดให้มีระบบหรือกลไกคุ้มครองผู้บริโภคตามหลักการป้องกันล่วงหน้า เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือลดผลกระทบกรณีสามารถคาดหมายได้ล่วงหน้า

(๘) จัดตั้งกองทุนเพื่อชดเชยหรือเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ได้รับ ความเสียหายจากสินค้าหรือบริการที่ไม่ปลอดภัยโดยผู้บริโภคไม่ต้องพิสูจน์ความผิด และเร่งรัดการออกกฎหมายคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากบริการสาธารณสุข

(๙) ส่งเสริมให้มีกลไกธรรมาภิบาลของสภาวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรภาคเอกชนอื่นของผู้ประกอบการ เพื่อคุ้มครองสิทธิและความเป็นธรรมของผู้บริโภค ทั้งนี้อาจให้มีตัวแทนผู้บริโภคซึ่งมีส่วนได้เสียอยู่ในองค์กรดังกล่าวด้วย

(๑๐) ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการคุ้มครองผู้บริโภคภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม และองค์กรผู้บริโภค ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้มีคามซื่อสัตย์

สุจริตและมีความเป็นอิสระในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยมีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการคุ้มครองผู้บริโภคตามกฎหมายนี้ให้สำเร็จ รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและการพัฒนาการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนเสนอให้ตรา แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๖

การปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรา ๑๘ ให้มีการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ของประชาชน มีมาตรฐาน มีคุณภาพสูงสุด และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) มีกลไกส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพสื่อมวลชนให้มีเสรีภาพควบคู่กับความรับผิดชอบ เร่งพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นหลักประกันความเป็นอิสระจากการถูกครอบงำและแทรกแซงโดยอำนาจรัฐและทุน เพื่อให้การแสวงหาข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้าน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงานสื่อมวลชน

(๒) เร่งพัฒนามาตรการและกลไกการกำกับดูแลด้านจริยธรรมสื่อมวลชนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการกำกับดูแลตนเองตั้งแต่ระดับองค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง ระดับองค์การด้านวิชาชีพสื่อมวลชนแต่ละกลุ่ม และองค์การวิชาชีพสื่อมวลชนซึ่งเป็นองค์กรกำกับร่วมระดับประเทศ การกำกับดูแลโดยภาคประชาชน มีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนผู้ใช้และผู้บริโภครู้เท่าทันสื่อ มีความตระหนักรู้ถึงสิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ความสามัคคีของคนในชาติ และไม่ก่อให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างกลุ่มคนในชาติหรือศาสนาหรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน

(๓) ให้ปฏิรูปองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และต้องกำกับดูแลการประกอบกิจการโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมของชาติ ให้มีความมั่นคง ทันสมัย มีเสถียรภาพ มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประเทศประชาชน สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานการสื่อสารได้อย่างทั่วถึงในราคาที่ยอมรับได้และส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม

ให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนระหว่างผู้กำหนดนโยบาย หน่วยงานกำกับดูแล และผู้ประกอบการ และให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้สร้างสรรค์ของสังคม มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิของประชาชนด้านการสื่อสาร สิทธิความเป็นส่วนตัว ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การคุ้มครองผู้บริโภค และมีหน้าที่

ส่งเสริม พัฒนาและสนับสนุนการกำกับดูแลองค์การวิชาชีพสื่อมวลชน สนับสนุนให้ประชาชน
รู้เท่าทันสื่อ และมีโอกาสเข้าถึงและได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสื่อสารของชาติร่วมกัน

จัดให้มีกองทุนพัฒนากิจการสื่อสารมวลชนเพื่อส่งเสริมการผลิตเนื้อหาที่มี
คุณภาพ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนสื่อทางเลือก สื่อชุมชน สื่อเพื่อสันติภาพ
ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผู้ผลิตสื่อสร้างสรรค์

ส่วนที่ ๗

การปฏิรูปด้านแรงงาน

มาตรา ๒๐ ให้มีการปฏิรูปด้านแรงงานเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
ได้รับการคุ้มครองตามมาตรฐานระหว่างประเทศ และมีทักษะที่สามารถแข่งขันในระดับสากลได้
ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ตรากฎหมายและกำหนดกลไกเพื่อรองรับเสรีภาพของผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้าง และ
นายจ้างในการสมาคม การรวมตัว และการร่วมเจรจาต่อรอง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลระหว่าง
ประเทศ

(๒) สนับสนุนการจัดตั้งธนาคารแรงงานหรือกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ใช้แรงงาน
เพื่อเป็นกองทุนสถาบันการเงินของผู้ใช้แรงงานในการส่งเสริมการออมและการพัฒนาตนเองอันจะ
นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นศูนย์ข้อมูลด้านแรงงานเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้แรงงานและ
ผู้จ้างงานให้สามารถเข้าถึงแรงงานได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๓) ปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมในศาลแรงงาน โดยส่งเสริมและสนับสนุน
ให้ลูกจ้างสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบให้ความช่วยเหลือ
ทางกฎหมายและคดีต่อลูกจ้าง และควรมีตุลาการศาลแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ
และมีบทบาทในการแสวงหาข้อเท็จจริงมากขึ้น

(๔) สนับสนุนให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติแบบศูนย์ครบวงจร
ณ จุดเดียว ในท้องที่ที่ติดกับบริเวณประเทศเพื่อนบ้าน

(๕) ส่งเสริมทักษะและการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยทุกระดับในทุกสาขาเพื่อยกระดับ
รายได้และให้สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานสากลได้ และให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมทักษะ
และการพัฒนาฝีมือแรงงาน

(๖) ปรับแนวคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานของประเทศให้ถูกต้องและ
สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องแยกเรื่องค่าจ้าง
ขั้นต่ำกับค่าจ้างประจำปี ออกจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับเรื่องแนวคิดและวิธีปฏิบัติ
ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในอดีตส่งผลกระทบต่อระบบการจ้างงานและภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ตลอดมา

(๗) ขจัดเงื่อนไขและกฎเกณฑ์การปฏิบัติทางด้านแรงงานที่มีลักษณะเข้าข่ายการค้ำมนุษย์ รวมทั้งปรับปรุงระบบและกลไกการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพ

(๘) ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานให้สอดคล้องกับประเทศไทยในสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยให้มีการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของแรงงานนอกระบบ

ส่วนที่ ๘

การปฏิรูปด้านการกีฬา

มาตรา ๒๑ ให้มีการปฏิรูปด้านการกีฬาเพื่อให้นักกีฬา บุคลากรทางการกีฬา และประชาชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีนโยบายและระบบการบริหารจัดการด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน และเพื่อพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบ หັນสมัย มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๒) จัดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่เหมาะสมเพื่อบริหารจัดการด้านการกีฬาโดยเฉพาะ จัดตั้งมหาวิทยาลัยเฉพาะทางด้านการศึกษาในระดับชาติ จัดตั้งหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬารวมทั้งจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติเพื่อกำหนดนโยบายและกำกับดูแลด้านการกีฬา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬา และจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการทางการกีฬาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม

(๔) ให้องค์กรบริหารท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการด้านการกีฬาแก่ประชาชนในพื้นที่ให้บริการ

(๕) จัดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการกีฬา พัฒนาบุคลากรทางการกีฬา ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะ รวมทั้งบูรณาการการจัดการศึกษาอบรมด้านการกีฬา ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการกีฬาอย่างถูกต้อง

(๖) จัดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมการกีฬา มาตรการจูงใจที่เหมาะสม มาตรการทางภาษีให้แก่ผู้สนับสนุนด้านการกีฬา มาตรการส่งเสริมธุรกิจการกีฬาและอุตสาหกรรมกีฬา รวมทั้งการจัดสวัสดิการแก่นักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬา

(๗) ให้มีการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรม และจริยธรรมด้านการกีฬา กระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา และสร้างหอเกียรติยศด้านการกีฬา

หมวด ๓

เศรษฐกิจ

ส่วนที่ ๑

การปฏิรูปด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

มาตรา ๒๒ ให้มีการปฏิรูปเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

- (๑) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจ ส่วนรวมและเน้นกระบวนการผลิตบนฐานความรู้และนวัตกรรม
- (๒) ปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกัน สด จำกัดหรือจัดการแข่งขันทางการค้า ที่ไม่เป็นธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ธุรกิจมีการแข่งขันอย่างเสรีเป็นธรรม ระหว่างภาคเอกชนด้วยตนเอง และระหว่างรัฐวิสาหกิจกับเอกชน รวมทั้งป้องกันมิให้ผู้ประกอบการ ใช้อำนาจเหนือตลาด ทำลายผู้ประกอบการรายย่อยโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่ต้องมีการผูกขาด รัฐต้องกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
- (๓) บริหารจัดการรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ทบทวน ความจำเป็นในการดำรงอยู่และความมีประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง โดยต้องกำหนด เป้าหมายการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจนระหว่างหน่วยงานกำหนด นโยบายให้รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจแทนรัฐ ในการทำหน้าที่เป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจจะต้องมีหน่วยงานเฉพาะที่ปราศจาก การแทรกแซงทางการเมืองโดยไม่ชอบธรรม ทำหน้าที่ควบคุมให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการตามพันธกิจ อย่างบูรณาการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ และควบคุมให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการ อย่างโปร่งใส ให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน และคิดค่าบริการอย่างเหมาะสม ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจทำธุรกิจเดียวกับภาคเอกชน จะต้องจัดให้มีการแข่งขันกับ ภาคเอกชนอย่างเป็นธรรม
- (๔) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาภาคการเกษตร กำหนดเขต การใช้พื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตร ระบบการแปรรูปสินค้าและนวัตกรรม ทางการเกษตร โดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการวิจัยและการพัฒนา

เพื่อให้เกษตรกรเป็นผู้มีความรู้และมีความมั่นคงทางรายได้ และให้ประเทศไทยเป็นฐานความมั่นคงทางอาหารและเป็นศูนย์ซื้อขายสินค้าเกษตรและอาหารล่วงหน้าในภูมิภาคเอเชีย

(๕) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภาคอุตสาหกรรม เพื่อลดการพึ่งพาการผลิตที่อาศัยแรงงานไร้ฝีมือที่มีค่าแรงต่ำ เน้นการผลิตบนฐานความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยการปฏิรูปการศึกษาและการวิจัย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และรัฐต้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุน และปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน

(๖) จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาภาคบริการให้มีความหลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูง รัฐจะต้องส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อฟื้นฟูและประสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมและการวิเคราะห์ในเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาภาคบริการให้มีความหลากหลายและมีมูลค่าสูง

(๗) ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มรายได้แก่ประเทศ และกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน และบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งด้านแผนงานและงบประมาณ

(๘) ปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ปฏิรูประบบการขนส่ง รวมทั้งเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบและทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดให้มีสำนักงานโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์แห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการจัดการห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มคุณภาพชีวิต รวมทั้งสร้างกลไกในความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการปฏิรูปดังกล่าว

(๙) สร้างและพัฒนาสังคมผู้ประกอบการ โดยสนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเป็นระบบ ให้มีความเข้มแข็ง แข่งขันได้ ส่งเสริมการลงทุนและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน และส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

(๑๐) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนไทยในต่างประเทศ อย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการสร้างโอกาส การให้ข้อมูล จัดให้มีมาตรการทางภาษีและมาตรการคุ้มครองอื่น ธนาคารเพื่อการลงทุน และการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑๑) ส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตเศรษฐกิจตามแนวชายแดน

ส่วนที่ ๒

การปฏิรูปด้านการขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๒๓ ให้มีการปฏิรูปเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีกลไกกลางที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์ กรอบนโยบาย เป้าหมายในการขจัดความยากจน ลดระดับความเหลื่อมล้ำของประชาชนที่ชัดเจน รับผิดชอบในการประสานงานและประเมินผลการดำเนินงาน และอำนาจหน้าที่อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) จัดสรรงบประมาณพัฒนาพิเศษเพื่อพัฒนาพื้นที่ยากจนและกลุ่มคนผู้มีรายได้น้อยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

(๓) ดำเนินการให้ประชาชนและองค์กรชุมชนมีความเท่าเทียมในเชิงโอกาส มีความรู้พื้นฐานทางการเงิน เข้าถึงบริการทางการเงินขั้นพื้นฐานในรูปแบบของกองทุน การออมชุมชน สหกรณ์ชุมชน ระบบธนาคาร ตลาดทุนและรูปแบบอื่น รวมทั้งเข้าถึงสาธารณูปโภคสำคัญด้านต่างๆ

(๔) กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม จัดหา จัดรูป และบริหารจัดการที่ดินของรัฐและของเอกชนที่ไม่ใช่ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพื่อเอื้อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถเข้าถึงที่ดินเพื่อทำกิน รวมทั้งรักษาที่ดินทำกินไว้ได้ ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด โดยใช้มาตรการในการจัดตั้งธนาคารที่ดิน การให้สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือมาตรการอื่นที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการประสานกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การใช้ประโยชน์สูงสุดจากที่ดิน

(๕) คุ้มครองเกษตรกรให้ได้รับความเป็นธรรมจากการผูกขาดทางการเกษตร ระบบเกษตรพันธสัญญา และการทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม โดยการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และตรากฎหมายเพื่อจัดระเบียบเกษตรพันธสัญญาให้เกิดความเป็นธรรมแก่เกษตรกร

(๖) สร้างระบบประกันความเสี่ยงแก่เกษตรกรกรณีเกิดความเสียหายทางการผลิตหรือการตลาด

(๗) ส่งเสริมการพัฒนาและขยายพื้นที่การทำระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้มีสัดส่วนพื้นที่อย่างน้อยหนึ่งในสี่ของพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรกรรมไทย โดยให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน กฎหมายการห้ามนำเข้าสารเคมีเป็นพิษด้านการเกษตรที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม และให้องค์กรเกษตรกรและชุมชนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน ส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืนควบคู่และเสริมหนุนกับภาครัฐ ควบคุมการโฆษณาการใช้สารเคมีทางการเกษตรและส่งเสริมการใช้ที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่เกินความจำเป็น ลดการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค

(๘) สนับสนุนภาคเอกชนและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการให้มาตรการทางภาษีอากรและมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม

ส่วนที่ ๓

การปฏิรูปด้านวินัยและเสถียรภาพการเงินการคลังของประเทศ

มาตรา ๒๔ ให้มีการปฏิรูปเพื่อเสริมสร้างวินัยและเสถียรภาพการเงินการคลังของประเทศในระยะยาว ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการปฏิรูประบบการคลังและภาษีอากรที่เป็นอิสระภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ ในสัดส่วนที่เหมาะสม มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการปรับปรุงกฎหมายการเงิน การคลัง และภาษีอากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ความเป็นกลาง ความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเพื่อเป็นการเพิ่มฐานภาษีประเภทต่างๆ และอำนาจหน้าที่อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) จัดระบบภาษีเป็นสองระดับ คือ ระดับชาติและระดับท้องถิ่น และดำเนินการให้องค์กรบริหารท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีท้องถิ่นเพียงพอสำหรับความจำเป็นในการใช้จ่ายของท้องถิ่น และมีระบบการตรวจสอบการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) ให้มีกฎหมายกำหนดให้บุคคลต้องแสดงรายได้ของตนต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีรายได้ไม่เพียงพอ และเพื่อให้ผู้มีรายได้ทุกคนเข้าสู่ระบบภาษีอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนให้ผู้ซึ่งได้เสียภาษีมียกเว้นสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ โดยให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นรองรับเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วย

(๔) ปรับปรุงระบบภาษีให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นกลาง เป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยการพิจารณายกเลิกมาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีต่างๆ ให้เหลือน้อยที่สุด

(๕) ให้มีการปฏิรูปการเงินระดับฐานราก เพื่อเป็นแหล่งการออม แหล่งทุน ตลอดจนให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนและวิสาหกิจชุมชนอย่างทั่วถึง โดยพัฒนายกระดับมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรการเงินในระดับฐานราก ให้มีการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม ตลอดจนสนับสนุนให้นำนวัตกรรมทางการเงินในรูปแบบใหม่มาใช้ให้บริการทางการเงินแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) ปรับโครงสร้างการกำกับดูแลและการส่งเสริมการสหกรณ์ โดยยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อการออมทรัพย์ให้เป็นสถาบันการเงินที่มั่นคงและมีธรรมาภิบาล และยกระดับมาตรฐานสหกรณ์ประเภทอื่นเพื่อส่งเสริมการรวมตัวและความเข้มแข็งของสมาชิกโดยยึดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๗) จัดให้มีระบบบ้านานาญแห่งชาติที่มีความยั่งยืน เพื่อให้ครอบคลุมประชาชนทุกภาคส่วน โดยจัดให้มีระบบการออมเพื่อการชราภาพ ทั้งโดยบังคับและโดยสมัครใจ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในวัยชราได้อย่างเพียงพอ

(๘) ส่งเสริมให้ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งทุนของภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเป็นช่องทางในการออมและลงทุนของประชาชนและระบบเศรษฐกิจ

หมวด ๔

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ส่วนที่ ๑

การปฏิรูปด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการผังเมือง

มาตรา ๒๕ ให้มีการปฏิรูปด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการผังเมือง โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม หลักการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน และหลักการพัฒนายั่งยืน ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิรูประบบและโครงสร้าง องค์กร กลไก เครื่องมือและกฎหมายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายสาขาให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยรวบรวมกฎหมายหรือจัดทำประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม รวบรวมกฎหมายหรือจัดทำประมวลกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติด้านต่าง ๆ ตรากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดการขยะและของเสียอันตราย และกฎหมายว่าด้วยสิทธิชุมชนและการกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและการใช้พื้นที่ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ปรับปรุงกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาาระบบและโครงสร้างการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ ระบบกองทุนด้านสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การบริหารจัดการภัยพิบัติ การจัดการเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระบบการจัดการเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ในทะเล รวมทั้งการนำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้ในการกำหนดนโยบาย แผน และการพัฒนาพื้นที่ การจัดทำระบบบัญชีก๊าซเรือนกระจก การจัดทำระบบบัญชีรายได้ประชาชาติที่คิดรวมต้นทุน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดระบบภาษีสิ่งแวดล้อม การขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตต่อผลกระทบจากผลิตภัณฑ์ และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่จำเป็น

(๓) พัฒนาองค์กรและกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงระบบการคำนวณต้นทุนความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีและการเยียวยาความเสียหาย องค์กรและสถาบันเกี่ยวกับความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบังคับคดีด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) ปรับปรุงกลไกและกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเน้นหลักการกระจายอำนาจให้กับองค์กรบริหารท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๒

การปฏิรูปด้านพลังงาน

มาตรา ๒๖ ให้มีการปฏิรูปด้านพลังงานเพื่อให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรพลังงานอย่างมีธรรมาภิบาล ยั่งยืน และคำนึงถึงประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นหลัก ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) บริหารจัดการพลังงานอย่างมีธรรมาภิบาลและยั่งยืน ให้ปิโตรเลียมและเชื้อเพลิงธรรมชาติอื่นเป็นทรัพยากรของชาติและมีไว้เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศและประชาชน และดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพลังงานให้สอดคล้องกับหลักการข้างต้น

(๒) ปรับปรุงการสำรวจ การผลิต และการใช้ปิโตรเลียมหรือพลังงานอื่นใดให้ยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก และคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิถีชีวิตและสุขภาพของประชาชนและชุมชน

(๓) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าถึง และเข้าใจในข้อมูลด้านพลังงาน และมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายและกระบวนการวางแผนพลังงาน เฝ้าระวังและติดตามการบริหารจัดการแผนพลังงานทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการติดตามและตรวจสอบการดำเนินนโยบายและแผน

(๔) ดำเนินการปรับปรุงระบบโครงข่ายพลังงาน ได้แก่ ระบบท่อก๊าซธรรมชาติ ระบบสายส่งไฟฟ้า รวมถึงระบบควบคุมการรับส่งพลังงาน ให้เอื้อต่อการเป็นตลาดกลางซื้อขายพลังงานของภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมุ่งประโยชน์ของชาติและประชาชนเป็นหลัก

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งบริษัทพลังงานแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการและดูแลสิทธิในทรัพยากรปิโตรเลียม โดยเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความเป็นไปได้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๖) ปรับปรุงกลไกและกฎหมายที่จะผลักดันให้มีการสำรวจ การผลิต จำหน่าย และ จัดส่งพลังงานได้อย่างเพียงพอและมีความเป็นเสรีเป็นลำดับมากขึ้น

ส่วนที่ ๓

การปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

มาตรา ๒๗ ให้มีการปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์ความรู้และระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้มีความเป็นเอกภาพ ยั่งยืน และทันต่อสถานการณ์ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ให้การกำหนดนโยบายบริหารประเทศและการตัดสินใจอยู่บนฐานความรู้และ ข้อเท็จจริงด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีการบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดขอบเขต ภารกิจอำนาจหน้าที่ของรัฐอย่างชัดเจน และสัมพันธ์กันแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสถาบันความรู้ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมและประโยชน์ ของประชาชน สังคม และประเทศชาติ เป็นหลัก

(๒) จัดให้มีมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ปรับปรุงระบบการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชน มีตรรกะ วิถีคิดและทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์ และการวิจัย สามารถนำความรู้และทักษะดังกล่าวไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาสังคม ส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเป็น ผู้ประกอบการ รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพและสร้างเส้นทางอาชีพนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี พัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีมาตรการ จูงใจให้นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีสาขาต่างๆ ทั้งที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ นำความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีมาพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

(๓) ลงทุนด้านการศึกษา วิจัย และพัฒนาการสร้างนวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นของประเทศอย่างเพียงพอ มีระบบและกลไก งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาในระยะยาวที่ต่อเนื่องและมีมาตรการจูงใจทางภาษีและอื่น ๆ เพื่อให้ เอกชนดำเนินการดังกล่าวเองหรือร่วมกับภาครัฐและสถาบันความรู้ ตลอดจนมีมาตรการช่วยเหลือ

ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพื่อนำมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทันต่อสภาพโลกาภิวัตน์

(๔) สร้างระบบการจัดการข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม รวมทั้งข้อมูลด้านการประดิษฐ์คิดค้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา และจัดให้มีกลไกการเผยแพร่ ถ่ายทอด และเข้าถึงข้อมูลความรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการนำผลการศึกษาวิจัยและการประดิษฐ์คิดค้นไปใช้ในกระบวนการผลิตและการให้บริการ

(๕) พัฒนาและใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบบริหารคุณภาพของประเทศ ทั้งด้านมาตรฐาน การทดสอบ มาตรฐานวิชา และการบริหารคุณภาพ ให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบนวัตกรรมแห่งชาติ มีการบูรณาการระหว่างองค์กรเพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบบริหารคุณภาพเป็นเครื่องมือยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศและคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๖) จัดให้มีกลไกในการคุ้มครอง แบ่งปัน การนำผลงานการประดิษฐ์คิดค้น การสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญา และการคิดค้นทดลองมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณหรือสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อการลงทุนในองค์กรบริหารท้องถิ่น ชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสมรรถนะและความสามารถในการขยายตัวของรายได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สูงกว่าการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ

(๘) จัดให้มีการบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศภาครัฐอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน ถูกต้องและทันสมัย เพื่อการให้บริการและการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินงาน การตัดสินใจบนฐานข้อเท็จจริง การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ การให้บริการประชาชน และความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมตามมาตรานี้ เป็นไปอย่างมีระบบและรวดเร็ว ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อทำหน้าที่ปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม กำหนดยุทธศาสตร์นโยบายและแผน ตลอดจนจัดทำ ปรับปรุง และแก้ไขบรรดากฎหมายที่จำเป็นเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านนี้เพียงพอ และให้มีหน่วยงานประสานงานการขับเคลื่อนด้านการปฏิรูปที่มีการบริหารจัดการที่คล่องตัว ซึ่งอาจปรับย้ายหรือควบรวมจากหน่วยงานที่มีอยู่แล้ว

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูป
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ และหน่วยประสานงานการขับเคลื่อน ให้เป็นไป
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ลักษณะ ๓

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ
ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการประเมินผลแห่งชาติประเมินผลการปฏิบัติงานตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติ
ทุกปีและแจ้งผลการประเมินให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดองแห่งชาติทราบ
พร้อมกับประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ให้คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการยุทธศาสตร์ปฏิรูปและการปรองดอง
แห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผลักดันให้มีการดำเนินการจัดทำ ปรับปรุง หรือแก้ไข
เพิ่มเติมกฎหมายดังต่อไปนี้ ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๑) กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของตำรวจตาม
มาตรา ๙ (๙) กฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์การบริหารท้องถิ่นรูปแบบพิเศษตามมาตรา ๑๑ (๑) และ
กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติตามมาตรา ๑๔
วรรคสาม ทั้งนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) กฎหมายว่าด้วยแผนการกระจายอำนาจและแผนพัฒนาบริการท้องถิ่น
ตามมาตรา ๑๑ (๓) กฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดเพื่อกำหนดรายได้และ
เพิ่มขีดความสามารถทางการคลังขององค์การบริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๑๑ (๖) กฎหมาย
เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๑๑ (๗) และกฎหมาย
เพื่อการปฏิรูปการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๒ (๒)
ทั้งนี้ ภายในสองปีนับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี